

АКУТАГАВА РЮНОСКЕ
АРИШИМА ТАКЕО
КУНИКИДА ДОППО
МАСАОКА ШИКИ
ШИГА НАОЯ
ШИМАКИ КЕНСАКУ

芥川 龍之介
有島 武郎
国木田 独步
正岡 子規
志賀 直哉
島木 健作

ЯПОНСКИ 日本の短編集 РАЗКАЗИ

Превод от японски

Людмира Холодович, Александър Киров

目次

芥川 龍之介

蜜柑	8
トロッコ	16
將軍	28

有島 武郎

一房の葡萄	72
火事とポチ	88

国木田 独步

春の鳥	112
竹の木戸	132

正岡 子規

ラムプの影	168
夏の夜の音	174

志賀 直哉

小僧の神様	182
-------------	-----

島木 健作

赤蛙	204
黒猫	220

АКУТАГАВА РЮНОСКЕ

МАНДАРИНИТЕ.....	9
БАГОНЕТКАТА.....	17
ГЕНЕРАЛЪТ.....	29

АРИШИМА ТАКЕО

ЧЕПКА ГРОЗДЕ.....	73
ПОЖАРЪТ И ПОЧИ.....	89

КУНИКИДА ДОППО

ПРОЛЕТНА ПТИЦА.....	113
БАМБУКОВАТА ВРАТИЧКА.....	133

МАСАОКА ШИКИ

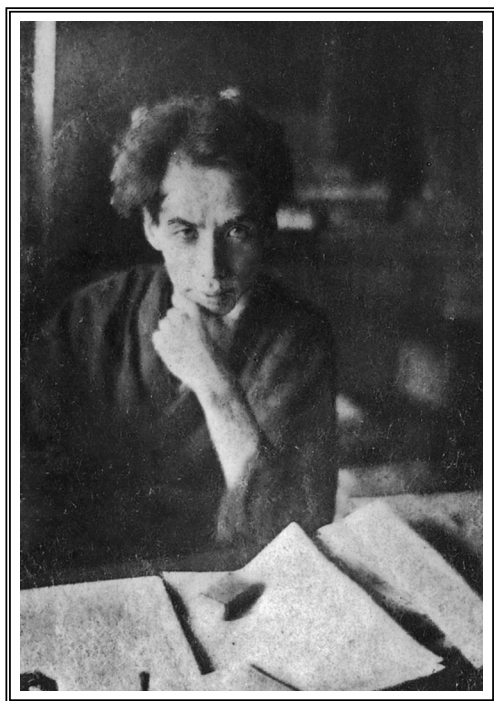
СВЕТЛИНАТА НА ЛАМПАТА.....	169
ЗВУЦИТЕ НА ЕДНА ЛЯТНА НОЩ.....	175

ШИГА НАОЯ

БОЖЕСТВОТО НА ЧИРАЧЕТО.....	183
-----------------------------	-----

ШИМАКИ КЕНСАКУ

ЧЕРВЕНОТО ЖАБЧЕ.....	205
ЧЕРНИЯТ КОТАРАК.....	221

芥川 龍之介

АКУТАГАВА РЮНОСКЕ

(1892–1927)

Роден е в семейството на търговец. Още в прогимназията се запознава с шедьоврите на европейската литература. През 1916 г. завършва отделението по английска литература в токийския Имперски университет. Първите си литературни опити прави още като студент. Веднага след дипломирането си Акутагава постъпва като преподавател по английски език в Морското инженерно училище в Йокосука. Напуска през 1919 г., когато му е предложено да започне работа във вестник „Осака Майничи“.

或曇つた冬の日暮である。私は棒須賀発上り二等客車の隅に腰を下して、ぼんやり発車の笛を待つてゐた。とうに電燈のついた客車の中には、珍らしく私の外に一人も乗客はゐなかつた。外を覗くと、うす暗いプラットフオオムにも、今日は珍しく見送りの人影さへ跡を絶つて、唯、に入れられた小犬が一匹、時々悲しげに、吠え立ててゐた。これらはその時の私の心もちと、不思議な位似つかはしい景色だつた。私の頭の中には云ひやうのない疲労と倦怠とが、まるで雪曇りの空のやうなどんよりした影を落してゐた。私は外套のポケットへぎつと両手をつつこんだ儘、そこにはいつてゐる夕刊を出して見ようと云ふ元氣さへ起らなかつた。

が、やがて発車の笛が鳴つた。私はかすかな心の寛ぎを感じながら、後の窓枠へ頭をもたせて、眼の前の停車場がずるずると後ずさり始めるのを待つともなく待ちかまへてゐた。所がそれよりも先にけたたましい白和下駄の音が、改札口の方から聞え出したと思ふと、間もなく車掌の何か云ひ罵る声と共に、私の乗つてゐる二等室の戸ががらりと開いて、十三四の小娘が一人、慌しく中へはいつて来た、と同時に一つづしりと揺れて、徐に汽車は動き出した。一本づつ眼をくぎつて行くプラットフオオムの柱、置き忘れたやうな運水車、それから車内の誰かに祝儀の礼を云つてゐる赤帽——さう云ふすべては、窓へ吹きつける燥煙の中に、未練がましく後へ倒れて行つた。私は漸くほつとした心もちになつて、巻煙草に火をつけながら、始めて い をあげて、前の席に腰を下してゐた小娘の顔を一瞥した。

それは油気のない髪をひとつつめの銀杏返しに結つて、棒なごの痕のある だらけの両頬を氣持の悪い程赤く火照らせ

Беше мрачна зимна вечер. Седях в ъгъла на купето и разсеяно чаках свирката, която известяваше потеглянето на влака Йокосука – Токио. Странно. Освен мен нямаше други пътници в купето втора класа. Надзърнах през прозореца. За мое учудване видях, че сумрачният перон е празен. Нямаше нито един изпращач, само някакво кученце, затворено в клетка, лаеше жалостиво. Празният перон бе в съзвучие с настроението ми в онзи момент. Някаква умора и апатия бяха налегнали душата ми – както облаците в небето предвещават приближаващия сняг. Бях мушнал и двете си ръце в джобовете на палтото и няхах сили дори да извадя вечерния вестник, който бях сложил там. След малко откъм страната на перона се чу тропане на дървени сандали. Чух и гласа на ядосания кондуктор. Вратата на купето се отвори и в купето влезе тринадесет-четиринадесетгодишно момиче.

Най-накрая влакът изсвири и бавно-бавно потегли. Поолекна ми! Подпрял глава на прозореца, гледах как се отдалечава полумрачната гара. Един подир друг от погледа ми се скриваха стълбовете на перона. След тях подминахме една изоставена водна цистерна, а после видях и носача на багаж, който благодареше на някакъв пътник за оставения бакшиш... Всичко това постепенно изчезна в облаците пушек зад прозореца и остана далеч назад. Запаших цигара. Повдигнах натежалите си от умора клепачи, за да погледна лицето на момичето отсреща.

Сухата ѝ коса беше прибрана в кок. Върху неприятно зачервените ѝ загрубели бузи имаше следи от бърсани с ръкав сополи. Момичето изглежда беше от някое село. Върху коленете си, наметнати с мръсен светлозелен вълнен шал, беше поставила един голям вързоп. Премръзналата ръка, с която държеше вързоп,

た、如何にも田舎者らしい娘だつた。しかも垢じみた萌黄色の毛糸の襟巻がだらりと垂れ下つた膝の上には、大きな風呂敷包みがあつた。その又包みを抱いた寝焼けの手の中には、三等の赤切符が大事さうにしっかりと握られてゐた。私はこの小娘の下品な顔立ちを好まなかつた。それから彼女の服装が不潔なものやはり不快だつた。最後にその二等と三等との區別さへも弁へない愚鈍な心が腹立たしかつた。だから巻煙草に火をつけた私は、一つにはこの小娘の存在を忘れたいと云ふ心もちもあつて、今度はポケットの夕刊を漫然と膝の上へひろげて見た。すると其時夕刊の紙面に落ちてゐた外光が、突然電燈の光に變つて、別の悪い何欄かの活字が恠外な位鮮に私の眼の前へ浮んで来た。云ふまでもなく汽車は今、樺須賀線に多い 道の最初のそれへはいつたのである。

しかしその電燈の光に照らされた夕刊の紙面を見渡しても、やはり私の憂鬱を慰むべく、世間は余りに平凡な出来事ばかりで持ち切つてゐた。講和問題、新婦新郎、流職事件、死亡広告——私は 道へはいつた一瞬間、汽車の走つてゐる方向が逆になつたやうな錯覚を感じながら、それらの索漠とした記事から記事へ殆機械的に眼を通した。が、その間も勿論あの小娘が、恰も卑俗な現実を人間にしたやうな面持ちで、私の前に坐つてゐる事を絶えず意識せずにはゐられなかつた。この 道の中の汽車と、この田舎者の小娘と、さうして又この平凡な記事に埋つてゐる夕刊と、——これが象徴でなくて何であらう。不可解な、下等な、退屈な人生の象徴でなくて何であらう。私は一切がくだらなくなつて、読みかけた夕刊を 裏出すと、又窓枠に頭を せながら、死んだやうに眼をつぶつて、うつらうつらし始めた。

それから幾分か過ぎた後であつた。ふと何かに脅されたやうな心もちがして、思はずあたりを見まはすと、何時の間にか例の小娘が、向う側から席を私の隣へ移して、頻に窓を開けようとしてゐる。が、重い硝子戸は中々思ふやうにあがらないらしい。あの だらけの頬は愈赤くなつて、時々鼻 をすすりこお音が、小さな息の切れる声と一しよに、せはしなく耳へはいつて来る。これは勿論私にも、幾分ながら同情を惹くに足るもの

стискаше здраво и един червен билет за трета класа. Мръсните ѝ дрехи също ми станаха неприятни. Подразни ме и това, че явно беше толкова глупава, че не можеше да различи втора от трета класа. Ето защо, след като запалих цигарата си, най-сетне извадих вестника от джоба и го разтворих. Започнах да чета наслуки. Не ми беше приятно да гледам повече това момиче. След малко пуснаха осветлението и лошо отпечатаните букви на вестника започнаха да се виждат по-добре. Бяхме влезли в първия от тунелите по линията Йокосука.

Хвърлих отново поглед към вестника, за да преборя мрачното си настроение, но там имаше само банални истории, мирни споразумения, годежи и сватби, случаи на корупция, некролози... Очите ми набързо преминаваха през безинтересните статии, като в същото време ми се стори, че в мига, в който влакът навлезе в тунела, започнахме да се движим на обратно. В един момент осъзнах, че погледът ми все не може да избяга от седящото пред мен момиче. Тя беше въплъщение на сивата действителност! Всички тези неща – влакът в тунела, селската девойка, пълният с посредствени статии вестник, – не бяха ли това символи на скучния човешки живот? Не бяха ли това символи на непонятното, низкото, сивото на човешкия живот? Животът ми се стори безсмислен и захвърлих вестника настрани. Отново се облегнах на стъклото. Затворих очи като мъртъв и започнах да се унасям.

Минаха няколко минути. Изведнъж нещо ме стресна. Инстинктивно отворих очи и видях, че въпросното момиче неусетно се беше преместило на седалката до мен и упорито се опитваше да отвори прозореца, но тежкото стъкло не помръдваше. Мръсните ѝ бузи съвсем почервеняха. Чувах как от време на време тя подсмърчаше и едновременно с това едва доловимо поемаше дъх. Стана ми жал за това момиче.

Виждах, че влакът приближава тунел. В сумрака светлите, покрити с изсъхнала трева склонове на планината все повече доближаваха прозореца. Момичето продължаваше да се опитва да отвори прозореца... Не можех да разбера защо! Нямах как да не си помисля, че това е просто някакъв неин каприз. Продължавах безсърдечно

には相違なかつた。しかし汽車が今將に 道の口へさしかからうとしてゐる事は、暮色の中に枯草ばかり明い両側の山腹が、間近く窓側に迫つて来たのでも、すぐに合点の行く事であつた。にも関わらずこの小娘は、わざわざしめてある窓の戸を下さうとする、——その理由が私には呑みこめなかつた。いや、それが私には、単にこの小娘の気まぐれだとしか考へられなかつた。だから私は腹の底に依然として険しい感情を蓄へながら、あの霜焼けの手が硝子戸を げようとして悪戦苦闘する容子を、まるでそれが永久に成功しない事でも祈るやうな冷酷な眼で眺めてゐた。すると間もなく凄じい音をはためかせて、汽車が 道へなだれこむと同時に、小娘の開けようとした硝子戸は、とうとうぱたりと下へ落ちた。さうしてその四角な穴の中から、煤を溶したやうなどす黒い空気が、俄に息苦しい煙になつて、 々と車内へ り出した。元來咽喉を害してゐた私は、手中を顔に当てる暇さへなく、この煙を満面に浴びせられたおかげで、殆息もつけない程咬きこまなければならなかつた。が、小娘は私に頓着する気色も見えず、窓から外へ首をのばして、鬨を吹く風に銀杏返しの 毛を戦がせながら、せつと汽車の進む方向を見やつてゐる。その姿を煤煙と電燈の光との中に眺めた時、もう窓の外が見る見る明くなつて、そこから土の匂や枯草の匂や水の匂が冷かに流れこんで来なかつたなら、漸咬きやんだ私は、この見知らない小娘を頭ごなしに叱りつけてでも、又元の通り窓の戸をしめさせたのに相違なかつたのである。

しかし汽車はその時分には、もう安々と 道を りぬけて、枯草の山と山との間に まれた、或貧しい町はづれの踏切りに通りかかつてゐた。踏切りの近くには、いづれも見すばらしい葦屋根や瓦屋根がごみごみと狭苦しく建てこんで、踏切り番が振るのであらう、唯一 のうす白い旗が げに暮色を揺つてゐた。やつと 道を出たと思ふ——その時その 索とした踏切りの柵の向うに、私は頬の赤い三人の男の子が、目白押しに並んで立つてゐるのを見た。彼等は皆、この曇天に押しすくめられたかと思ふ程、構つて背が低かつた。さうして又この町はづれの陰惨たる 風物と同じやうな色の着物を着てゐた。それが

да наблюдавам как с премръзналите си ръце тя се бореше с прозореца и се надявах да не успее. В този момент влакът навлезе в поредния тунел и внезапно прозорецът най-накрая се свлече с трясък надолу. В този миг през правоъгълния отвор влезе пропит със сажди въздух, който за секунди изпълни цялото купе. Нямах време дори да си сложа носната кърпа на лицето и понеже поначало не бях добре с гърлото, така се разкашлях, че едва не се задуших. Момичето обаче изобщо не ми обърна внимание и показва главата си през прозореца. Вятърът развяваше косите ѝ в тъмнината, а тя се взираше съсредоточено в посоката, в която се движеше влакът. Оглеждах я. Цялата беше обгърната от дим и електрическа светлина. Влакът излезе от тунела и пак стана светло. В купето нахлу мирис на земя, сено и вода. Ако не беше това, без съмнение, ако не бях спрял да кашлям, щях жестоко да наругая това непознато момиче и отново да затворя прозореца, но влакът бавно излезе от тунела и минаваше вече през един прелез, близо до едно бедно предградие, затиснато между две планини, покрити със суха трева. Навсякъде се виждаха сламени и керемидени покриви, а в сумрака унило се развяваше флагчето на стрелочника. Зад бариерата на прелеза видях три червенобузести момченца, застанали едно до друго, и тримата сякаш бяха притиснати от мрачното небе. Дрехите им имаха същия мрачен цвят като цвета на това мрачно предградие. Гледайки внимателно преминаващия влак, внезапно протегнаха ръце нагоре и с всички сили извикаха нещо неразбираемо. Тогава момичето, което се бе подало до кръста през прозореца, изведнъж протегна премръзналите си ръце, размаха ги и в този миг от небето над главите на изпращащите влака деца паднаха няколко мандарини, обагрени с цвят на топло слънце. Дъхът ми спря и сърцето ми се разтуптя. Изведнъж осъзнах всичко. Момичето, което най-вероятно се беше запътило към мястото, където работи, хвърли през прозореца тези мандарини в знак на благодарност към малките си братчета, които бяха дошли до прелеза, за да я изпратят.

Потъналият в мрак прелез, трите момченца, надигащи глас като малки птиченца, слънчевият цвят на

汽車の通るのを仰ぎ見ながら、一斉に手を挙げるが早いや、いたいけな喉を高く反らせて、何とも意味の分らない 声を一生懸命に させた。するとその瞬間である。窓から半身を乗り出してゐた例の娘が、あの寝焼けの手をつとのばして、勢よく左右に振つたと思ふと、怨ち心を躍らすばかり暖かな日の色に染まつてゐる蜜柑が凡そ五つ六つ、汽車を見送つた子供たちの上へばらばらと空から降つて来た。私は思はず息を呑んだ。さうして 那に一切を了解した。小娘は、怒らくはこれから奉公先へ赴かうとしてゐる小娘は、その懐に蔵してゐた幾 分の蜜柑を窓から投げて、わざわざ踏切りまで見送りに来た弟たちの労に報いたのである。

暮色を帯びた町はづれの踏切りと、小鳥のやうに声を挙げた三人の子供たちと、さうしてその上に乱落する鮮な蜜柑の色と――すべては汽車の窓の外に、瞬く暇もなく通り過ぎた。が、私の心の上には、切ない程はつきりと、この光景が焼きつけられた。さうしてそこから、或得体の知れない朗な心もちが湧き上つて来るのを意識した。私は昂然と頭を挙げて、まるで別人を見るやうにあの小娘を注視した。小娘は何時かもう私の前の席に返つて、不相変 だらけの頬を荫黄色の毛糸の襟巻に埋めながら、大きな風呂敷包みを抱へた手に、しつかりと三等切符を握つてゐる。……………

私はこの時始めて、云ひやうのない疲労と倦怠とを、さうして又不可解な、下等な、退屈な人生を僅に忘れる事が出来たのである。

падащите отгоре мандарини – всичко това премина пред очите ми за миг. Тази гледка се запечата в душата ми изключително ярко. След това усетих как ме обзема едно непонятно светло чувство. Вдигнах глава развълнувано и със съвсем други очи погледнах момичето, а то вече се бе върнало на мястото срещу мене, скривайки сипаничавото си лице в жълто-зеления шал. В ръцете, с които държеше големия вързоп, стискаше здраво билета за трета класа.

Тогава за пръв път успях за малко да позабравя голямата умора и тъга, както и еднообразния скучен живот.

トロッコ

小田原熱海間に、軽便鉄道敷設の工事が始まったのは、良平の八つの年だった。良平は毎日村外れへ、その工事を見物に行った。工事を——と行ったところが、唯トロッコで土を運搬する——それが面白さに見に行ったのである。

トロッコの上には土工が二人、土を積んだ後にんでいる。トロッコは山を下るのだから、人手を借りずに走って来る。煽るように車台が動いたり、土工の 天の裾がひらついたり、細い線路がしなったり——良平はそんなけしきを眺めながら、土工になりたいと思う事がある。せめては一度でも土工と一しように、トロッコへ乗りたいと思う事もある。トロッコは村外れの平地へ来ると、自然と其処に止まってしまう。と同時に土工たちは、身軽にトロッコを飛び降りるが早いか、その線路の終点へ車の土をぶちまける。それから今度はトロッコを押し押し、もと来た山の方へ登り始める。良平はその時乗れないまでも、押す事さへ出来たらと思うのである。

或夕方、——それは二月の初旬だった。良平は二つ下の弟や、弟と同じ年の隣の子供と、トロッコの置いてある村外れへ行った。トロッコは泥だらけになったまま、薄明るい中に並んでいる。が、その外は何処を見ても、土工たちの姿は見えなかった。三人の子供は恐る恐る、一番端にあるトロッコを押しした。トロッコは三人の力が揃うと、突然ごろりと車輪をまわした。良平はこの音にひやりとした。しかし二度目の車輪の音は、もう彼を驚かさなかった。ごろり、ごろり、——トロッコはそう云う音と共に、三人の手に押されながら、そろそろ線路を登って行った。

その内にかれこれ十間程来ると、線路の勾配が急になり出した。トロッコも三人の力では、いくら押ししても動かなく

Рьоохей беше на осем години, когато започна строителството на теснолинейката между Одавара и Атами. Всеки ден той ходеше да гледа работата на строителната площадка в покрайнините на селото. Всъщност не бе строителство, а просто извозване на пръст с вагонетки. Именно това му беше интересно да зяпа.

Двама работници заставаха върху вагонетката зад натоварената пръст, а тъй като беше планински склон, вагонетката сама се спускаше надолу. Тя се спускаше, сякаш носена от вятъра, а дрехите на работниците се развяваха. Тясната линия лъкатушеше, а Рьоохей съзерцаваше тази гледка и искаше да бъде работник. Също така искаше поне веднъж да се повози на вагонетката заедно с работниците. Щом вагонетката стигнеше до равнината в покрайнините на селото, тя спираше сама. Работниците чевръсто слизаха от нея и изсипваха пръстта в края на релсите. След това започваха да бутат вагонетката обратно нагоре по планинския склон, от който се бяха спуснали. Рьоохей знаеше, че не може да се повози, и си мечтаеше поне да я побута малко.

Една вечер в началото на февруари Рьоохей заедно с братчето си, което беше две години по-малко, и един негов връстник – едно съседско дете, отидоха в покрайнините на селото, където стояха окаляните вагонетки. В сумрака се виждаха наредени една до друга вагонетките. Те се огледаха, но никъде не видяха работници. Трите момченца плахо опитаха да бутнат една от вагонетките, която бе оставена в единия край. Тримата се напънаха и вагонетката шумно изскърца. Колелата ѝ бавно се завъртяха. Рьоохей се стресна от този шум и спряха за малко. Когато обаче колелата изскърцаха отново, това вече не ги изплаши. Тримата започнаха да бутат вагонетката по нанагорницето. С големи усилия успяха да изминат около

なった。どうかすれば車を一しょに、押し戻されそうにもなる事がある。良平はもう好いと思ったから、年下の二人に合図をした。

「さあ、乗ろう！」

彼等は一度に手をはなすと、トロッコの上へ飛び乗った。トロッコは最初徐ろに、それから見る見る勢よく、一息に線路を下り出した。その途端につき当りの風景は、忽ち両側へ分かれるように、ずんずん目の前へ展開して来る。顔に当る薄暮の風、足の下に躍るトロッコの動揺、——良平は殆ど有頂天になった。

しかしトロッコは二三分の後、もうもとの終点に止まっていた。

「さあ、もう一度押すじゃあ」

良平は年下の二人と一しょに、又トロッコを押し上げにかかった。が、まだ車輪も動かない内に、突然彼等の後には、誰かの足音が聞え出した。のみならずそれは聞え出したと思うと、急にこう云う怒鳴り声に変わった。

「この野郎！ 誰に断ってトロに触った？」

其処には古い印 天に、季節外れの麦藁帽をかぶった、背の高い土工が こんでいる。——そう云う姿が目にはいった時、良平は年下の二人と一しょに、もう五六間逃げ出していた。——それぎり良平は使の帰りに、人気のない工事場のトロッコを見ても、二度と乗って見ようと思った事はない。唯その時の土工の姿は、今でも良平の頭の何処かに、はっきりした記憶を残している。薄明りの中に めいた、小さい黄色の麦藁帽、——しかしその記憶さえも、年毎に色彩は薄れるらしい。

その後十日余りたってから、良平は又たった一人、午過ぎの工事場に ながら、トロッコの来るのを眺めていた。すると土を積んだトロッコの外に、枕木を積んだトロッコが、これは本線になる筈の、太い線路を登って来た。このトロッコを押しているのは、二人とも若い男だった。良平は彼等を見た時から、何だか親しみ易いような気がした。「この人たちならば叱られな

двадесет метра. Наклонът изведнъж стана стръмен. Трите момчета напъваха с всички сили, но вагонетката вече не помръдваше. Те се чудеха какво да правят. Чувстваха, че всеки момент вагонетката ще ги повлече надолу по склона. Рьоохей реши, че няма да имат сили да я избутат по-нагоре, и каза на двете по-малки момчета.

– Хайде да се качваме!

Тримата едновременно махнаха ръцете си от вагонетката и скочиха върху нея. Отначало тя тръгна бавно, но после набра скорост и стремглаво полетя надолу по релсите. Усещането беше невероятно. Вечерният вятър ги удряше право в лицето. Вагонетката подскачаше леко и Рьоохей беше на седмото небе от щастие.

След две-три минути вагонетката спря на мястото, откъдето я взеха.

– Няма ли да пробваме още веднъж?

Момченцата отново започнаха да бутат вагонетката нагоре. Внезапно се дочу шум от нечии стъпки. Миг след като чуха звука на стъпките, някой започна ядосано да вика.

– Хей вие, калпазани такива! Кой ви позволи да пипате вагонетката?

В тъмното стоеше висок работник с дреха, на която се виждаше знакът на фирмата. На главата си носеше сламена шапка, напълно неподходяща за сезона. Щом го зърнаха, тримата избягаха на стотина метра.

След този случай Рьоохей вече нямаше никакво желание да се качва отново на вагонетката! Дори когато, минавайки наблизко край строителната площадка, виждаше, че там няма никой, той вече не смееше да опитва отново. Силуетът на онзи страшен работник бе оставил ярък спомен дълбоко в съзнанието му. Малката жълта сламена шапка, която беше видял в тъмнината – този страшен спомен навярно щеше да избледнее с годините.

Бяха изминали десетина дена. Един следобед Рьоохей отново беше отишъл до строителната площадка и наблюдаваше как пристигат вагонетките. Освен натоварената с пръст вагонетка, имаше и друга, която превозваше траверси. Тя се изкачваше по едни широки релси, кои-

い」——彼はそう思いながら、トロッコの側へ駆けて行った。

「おじさん。押してやろうか？」

その中の一人、——縞のシャツを着ている男は、向きにトロッコを押したまま、思った通り快い返事をした。

「おお、押してくよう」

良平は二人の間にはいると、カー杯押し始めた。

「われは中中力があるな」

他の一人、——耳に巻煙草を挟んだ男も、こう良平を褒めてくれた。

その内に線路の勾配は、だんだん柔になり始めた。「もう押さなくとも好い」——良平は今にも云われるかと内心気がかりでならなかった。が、若い二人の土工は、前よりも腰を起したぎり、黙々と車を押し続けていた。良平はとうとうこらえ切れずに、怯ず怯ずこんな事を尋ねて見た。

「何時までも押していて好い？」

「好いとも」

二人は同時に返事をした。良平は「優しい人たちだ」と思った。

五六町余り押し続けたら、線路はもう一度急勾配になった。其処には両側の蜜柑畑に、黄色い実がいくつもの日を受けている。

「登り路の方が好い、何時までも押させてくれるから」——良平はそんな事を考えながら、全身でトロッコを押すようにした。

蜜柑畑の間を登りつめると、急に線路は下りになった。縞のシャツを着ている男は、良平に「やい、乗れ」と云った。良平は直に飛び乗った。トロッコは三人が乗り移ると同時に、蜜柑畑のを煽りながら、ひたりに線路を走り出した。

「押すよりも乗る方がずっと好い」——良平は羽織に風を孕ませながら、当り前の事を考えた。「行きに押す所が多ければ、帰りに又乗る所が多い」——そうもまた考えたりした。

то щяха да станат основната линия. Бутаха я двама млади мъже. В момента, в който Рьоохей ги видя, те му се сториха по-дружелюбни.

„Тези няма да ми се скарат“ – помисли си той и се затича към вагонетката.

– Чичо, може ли да побутам и аз?

Единият от мъжете, облечен в раирана риза, бутайки вагонетката с наведена глава, отговори спокойно:

– Хайде! Побутай!

Рьоохей се промуши между двамата и започна да бута с всички сили.

– Брей, колко си силен! – похвали момчето другият мъж, който беше сложил една цигара зад ухото си.

След малко склонът започна да става по-полегат.

– Вече може да не буташ. – Рьоохей вътрешно се страхуваше да не му кажат това. Двамата млади работници обаче продължаваха мълчаливо да бутат вагонетката, но по-изправени от преди. Накрая Рьоохей не се сдържа и попита плахо:

– А може ли да побутам до края?

– Да, разбира се – отговори двамата едновременно.

– „Какви добри хора!“ – помисли си Рьоохей.

Като побутаха още около петстотин метра, склонът отново стана стръмен. От двете страни в мандариновите градини жълтите плодове поемаха слънчевите лъчи.

„На нагорнището е по-добре, ще ми позволят да бутам непрекъснато“ – мислеше си Рьоохей и буташе вагонетката с всичките си сили.

Като изкачиха хълма между мандариновите градини, изведнъж линията се запуска надолу. Мъжът, облечен в раираната риза, каза на Рьоохей:

– Хайде, качвай се! – Рьоохей веднага скокна вътре. Щом тримата се качиха, вагонетката плавно се запуска по линията, разнасяйки аромата на мандариновите градини. Докато вятърът издуваше ризата му, Рьоохей си помисли очевидно: „Много по-хубаво е да се возиш, отколкото да буташ.“ „Ако на отиване има много места, на

竹藪のある所へ来ると、トロッコは静かに走るのを止めた。三人は又前のように、重いトロッコを押し始めた。竹藪は何時か雑木林になった。爪先上りの所所には、赤錆の線路も見えない程、落葉のたまっている場所もあった。その路をやっと登り切ったら、今度は高い崖の向うに、広々と薄ら寒い海が開けた。と同時に良平の頭には、余り遠く来過ぎた事が、急にほっきりと感じられた。

三人は又トロッコへ乗った。車は海を右にしながら、雑木の枝の下を走って行った。しかし良平はさっきのように、面白い気もちにはなれなかった。「もう帰ってくれば好い」——彼はそうも念じて見た。が、行く所まで行きつかなければ、トロッコも彼等も帰れない事は、勿論彼にもわかり切っていた。

その次に車の止まったのは、切崩した山を背負っている、藁屋根の茶店の前だった。二人の土工はその店へはいると、乳呑児をおぶった上さんを相手に、悠悠と茶などを飲み始めた。良平は独りいらいらしながら、トロッコのまわりをまわって見た。トロッコには頑丈な車台の板に、跳ねかえった泥が乾いていた。

少時の後茶店を出て来しなに、巻煙草を耳に挟んだ男は、(その時はもう挟んでいなかったが)トロッコの側にいる良平に新聞紙に包んだ駄菓子をくれた。良平は冷淡に「難有う」と云った。が、直に冷淡にしては、相手にすまないと思ひ直した。彼はその冷淡さを取り繕うように、包み菓子の一つを口へ入れた。菓子には新聞紙にあっただらしい、石油の匂がしみついていてた。

三人はトロッコを押しながら緩い傾斜を登って行った。良平は車に手をかけていても、心は外の事を考えていた。

その坂を向うへ下り切ると、又同じような茶店があった。土工たちがその中へはいった後、良平はトロッコに腰をかけながら、帰る事ばかり気にしていた。茶店の前には花のさいた梅に、西日の光が消えかかっている。「もう日が暮れる」——彼はそう考えると、ぼんやり腰かけてもいられなかった。トロッコの車輪

които да буташ, на връщане пък ще има много, на които да се возиш“ – размишляваше още той.

Когато стигнаха до една бамбукова горичка, вагонетката тихо спря. Тримата отново започнаха да бутат тежката вагонетка. Междувременно отминаха бамбуковата горичка и навлизаха в една смесена гора. На местата, където склонът беше много стръмен, имаше толкова много окапали листа, че ръждясалите релси не се виждаха. Когато най-сетне изкачиха поредния баир, зад една висока скала се разкри гледката на необятното студено море. В този миг Рьоохей осъзна, че може би се е отдалечил прекалено много от селото.

Тримата отново се качиха на вагонетката. Тя се понесе под клоните на смесената гора, оставяйки морето от дясната си страна. Рьоохей обаче вече не беше така въодушевен. „Би било добре, ако вече ми разрешат да се прибера“ – притеснено си помисли той. Разбира се, беше му пределно ясно, че докато не пристигнат в крайната точка, няма да могат да се върнат обратно.

Скоро количката спря пред една чайна със сламен покрив, сгушена близо до издълбана в планината каменна кариера. Работниците влязоха в къщичката и спокойно седнаха да пият чай в компанията на стопанката, която носеше пеленаче на гърба си. Рьоохей започна нервно да обикаля около вагонетката. Върху здравите дъски в основата на вагонетката бе полепнала засъхнала кал.

След малко от чайната излезе мъжът със свитата зад ухото цигара, която обаче вече не бе там, и подаде на Рьоохей, който стоеше до вагонетката, евтини сладки, увити във вестник. Рьоохей каза вяло: „Благодаря!“ Веднага обаче съжали, че се е държал така хладно към този човек, и за да прикрие хладните си думи, той сложи една сладка в устата си. Тя бе пропита от миризма на нефт, защото бе стояла увита във вестник.

Бутайки вагонетката, тримата започнаха да изкачват поредния полегат склон. Рьоохей все така буташе със всички сили, но мислите му вече бяха другаде.

Като се спуснаха от другата страна на хълма, там пак имаше чайна. След като работниците влязоха и в

を蹴って見たり、一人では動かないのも承知しながらうんうんそれを押して見たり、——そんな事に気もちを紛らせていた。

ところが土工たちは出て来ると、車の上の枕木に手をかけながら、無造作に彼にこう云った。

「われはもう帰んな。おれたちは今日は向う泊りだから」

「あんまり帰りが遅くなるとわれの家でも心配するぞら」

良平は一瞬間呆気にとられた。もうかれこれ暗くなる事、去年の暮母と岩村まで来たが、今日の途はその三四倍ある事、それを今からたった一人、歩いて帰らなければならない事、——そう云う事が一時にわかったのである。良平は殆ど泣きそうになった。が、泣いても仕方がないと思った。泣いている場合ではないとも思った。彼は若い二人の土工に、取って附けたような御時宜をすると、どんどん線路伝いに走り出した。

良平は少時無我夢中に線路の側を走り続けた。その内に懐の菓子包みが、邪魔になる事に気がついたから、それを路側へ 里出す決手に、板草履も其処へ脱ぎ捨ててしまった。すると薄い足袋の裏へじかに小石が食いこんだが、足だけは一かたに軽くなった。彼は左に海を感じながら、急な坂路を駆け登った。時々涙がこみ上げて来ると、自然に顔が歪んで来る。——それは無理に我慢しても、鼻だけは絶えずくうくう鳴った。

竹藪の側を駆け抜けると、夕焼けのした日金山の空も、もう火照りが消えかかっていた。良平は、愈気が気になかった。往きと返りと変るせいか、景色の違うのも不審だった。すると今度は着物までも、汗の濡れ通ったのが気になったから、やはり必死に駆け続けたなり、羽織を路側へ脱いで捨てた。

蜜柑畑へ来る頃には、あたりは暗くなる一方だった。「命さえ助ければ——」良平はそう思いながら、つてもつまずいても走って行った。

нея, Рьоохей, облегнат на вагонетката, вече не мислеше за друго, освен как да се прибере. Светлината на залязващото слънце чезнеше зад цъфналата слива, растяща до чайната. „Вече се стъмва“ – щом си помисли това, Рьоохей, дори и да се подпираше несъзнателно на вагонетката, вече не можеше да стои на едно място. Той риташе колелата и макар да разбираше, че сам не може да я помръдне, се опитваше леко да я бутне, като по този начин отвличаше вниманието си.

Когато работниците излязоха, отидоха до вагонетката и се облегнаха върху натоварените траверси. Небрежно казаха на Рьоохей:

– Ние днес няма да се прибираме. Ще останем тук да пренощуваме.

– Ако доста закъснееш, вашите сигурно ще се притеснят.

В този момент Рьоохей съвсем онемя. Той знаеше, че скоро ще се стъмни и че пътят, който бяха изминали, е три-четири пъти по-дълъг от този до Ивамура, където той заедно с майка си бе ходил в края на миналата година. Той си помисли, че сега ще трябва да се връща сам. Рьоохей почти се разплака, но си помисли, че няма смисъл да плаче, тъй като това няма да му помогне, и успя да се сдържи. Помисли си също, че време за сълзи няма. Той се поклони вдървено на двамата работници и се втурна да тича по релсите.

Известно време тичаше като обезумял, следвайки релсите. Усети, че пакетът със сладки в пазвата му пречи, и го хвърли край пътя, след което събу и изхвърли дървените си сандали. Под тънките му чорапи се набиха ситни камъчета, но краката му станаха по-леки. Усещайки от лявата си страна морето, той се изкачи по стръмния склон. От време на време сълзи напиреха в очите му и от това лицето му неволно правеше гримаси. Той насила се сдържаше и носът му непрестанно глухо сумтеше. Щом премина бамбуковата горичка, забеляза че тъмночервените отблясъци на залязващото слънце в небето над планината Хиганеяма вече ги няма. Рьоохей не бе на себе си от притеснение. Пейзажът изглеждаше по-различно и това го смущаваше още повече. После усети, че дрехите му са прогизнали от пот, но продължаваше да бяга, сякаш бягаше за жи-

やっと遠い夕闇の中に、村外れの工事場が見えた時、良平は一思いに泣きたくなった。しかしその時もべそはかいたが、とうとう泣かずに駆け続けた。

彼の村へは行って見ると、もう両側の家々には、電燈の光がさし合っていた。良平はその電燈の光に、頭から汗の湯気の立つのが、彼自身にもはっきりわかった。井戸端に水を汲んでいる女衆や、畑から帰って来る男衆は、良平がぎぎ走るのを見ては、「おいどうしたね？」などと声をかけた。が、彼は無言のまま、雑貨屋だの床屋だの、明るい家の前を走り過ぎた。

彼の家の門口へ駆けこんだ時、良平はとうとう大声に、わっと泣き出さずにはいられなかった。その泣き声は彼の周囲へ、一時に父や母を集まらせた。殊に母は何とか云いながら、良平の体を抱えるようにした。が、良平は手足をもがきながら、り上げり上げ泣き続けた。その声が余り激しかったせいか、近所の女衆も三四人、薄暗い門口へ集って来た。父母は勿論その人たちは、口々に彼の泣く訣を尋ねた。しかし彼は何と云われても泣き立てるより外に仕方がなかった。あの遠い路を駆け通して来た、今までの心細さをふり返ると、いくら大声に泣き続けても、足りない気もちに迫られながら、……………

良平は二十六の年、妻子と一しょに東京へ出て来た。今では或雑誌社の二階に、校正の朱筆を握っている。が、彼はどうかすると、全然何の理由もないのに、その時の彼を思い出す事がある。全然何の理由もないのに？——塵勞に疲れた彼の前には今でもやはりその時のように、薄暗い藪や坂のある路が、細細と一すじ断続している。……………

вота си. Съблече и изхвърли ризата си близо до пътя. След малко той стигна до мандариновата горичка. Всичко наоколо вече беше потънало в мрак. „Само да остана жив!“ – си мислеше Рьоохей, тичайки. Ту се подхлъзваше, ту се спъваше през няколко метра. Най-сетне посред мрака в далечината се видя мястото на строежа в покрайнините на селото. Рьоохей без малко пак да заплаче, но се сдържа и този път! Хлипайки, той продължаваше да тича. След като влезе в селото си, светлината на уличните лампи вече огряваше къщите от двете страни на улицата. На фона на тази светлина Рьоохей усети, че от главата му се вдига пара. Жените, които наливаха вода от кладенеца, и мъжете, които се връщаха от полето, видяха как запъхтяно тича Рьоохей и му викнаха: „Хей, какво се е случило?“ Все така мълчаливо, той подмина тичешком осветените къщи, магазина и бръснарницата. Профуча през портата на къщата си, най-накрая не можа да се сдържи и ревна на висок глас. Родителите му чуха този силен плач и на мига се хвърлиха към него. Майка му тръгна да го прегръща, но Рьоохей продължаваше да плаче истерично, размятайки ръце и крака. Плачът му бе толкова силен, че няколко съседки се насъбраха в мрака край тяхната порта. Всички започнаха да питат защо така силно плаче, но той дълго време не можа да спре. От време на време се сещаше колко безпомощен се чувстваше, докато тичаше по дългия път към селото си. Това чувство не го напусна доста време...

Когато стана на двадесет и шест години, Рьоохей заедно със съпругата си и детето се преместиха да живеят в Токио. Сега той работи с коректорска четка с червено мастило на втория етаж на едно издателство. Понякога обаче се случва, без никаква причина, да си спомня за онази случка от детските си години. Всъщност дали това не беше случайно? Умореният от суетата Рьоохей продължаваше да върви по онзи дълъг път, през сумрачните хълмове и гъсталаци...

Февруари, 1922 г.

1. 白襪隊

明 治三十七年十一月二十六日の未明だった。第×師団第×聯隊の白 襪隊は、松樹山の補備砲台を奪取するために、九十三高地の北麓を出發した。

路は山陰に沿っていたから、隊形も今日は特別に、四列側面の行進だった。その草もない薄闇の路に、銃身を並べた一隊の兵が、白 襪ばかり かせながら、静かに靴を鳴らして行くのは、悲壮な光景に遠いなかった。現に指揮官のM大尉などは、この隊の先頭に立った時から、別人のように口数の少い、沈んだ顔色をしているのだった。が、兵は皆思いのほか、平生の元気を失わなかった。それは一つには日本魂の力、二つには酒の力だった。

しばらく行進を続けた後、隊は石の多い山陰から、風当りの強い河原へ出た。

「おい、後を見る。」

紙屋だったと云う田口一等卒は、同じ中隊から選抜された、これは大工だったと云う、堀尾一等卒に話しかけた。

「みんなこっちへ敬礼しているぜ。」

堀尾一等卒は振り返った。なるほどそう云われて見ると、黒々と盛り上がった高地の上には、聯隊長始め何人かの將校たちが、やや赤らんだ空を後に、この死地に向う一隊の士卒へ、最後の敬礼を送っていた。

「どうだい？ 大したものじゃないか？ 白 襪隊になるのも名誉だな。」

「何が名誉だ？」